

Γιώτα Κριλή: Ο τελευταίος γεωργός

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Μέρος 27ο

Μεγαλειότητα! Το έθνος ζητεί την τιμήν του, την οποίαν οι κυβερνήται του έσυραν ρακένδυτον επαίτιδα προ των μεγάρων της Ευρωπαϊκής διπλωματίας διά να καλύψουν αυτοί τα αίτια της αδρανείας των από του πολέμου του 1897 και εντεύθεν. Ο Ελληνικός λαός, ο σφαδάζων υπό το πέλμα της κακοδιοικήσεως, ο αναζητών εις την φθίσειν και τας στερήσεις της μεταναστεύσεως να εύρη την σωτηρίαν του, ο χρεωκοπών καθ' εκάστην διότι η φορολογία του απεμύζησε τας δυνάμεις του, ο Ελληνικός λαός, ο παχύνων της συναλλαγής τους κηφήνας και των διαφόρων εκμεταλλευτών τα κακούργα φυλάκια, ο πληρών εις την ληστεϊαν, η οποία λυμαίνεται την χώραν σου, φοβερών φόρον αίματος, ο Ελληνικός λαός, παριστάμενος ψυχρός θεατής του στραγγαλισμού της Δικαιοσύνης του και ο παρεξηγών τους αξιωματικούς του, διότι τους βλέπει αργούς, ενώ είναι γνωστόν, ότι εις τοιαύτην αδράνειαν τους κατεδίκασε η πολιτεία των κυβερνητών του, ο Ελληνικός λαός, Μεγαλειότητα, μάθετέ το από ημάς, οίτινες είμεθα πιστότεροι εκείνων που Σε περιστοιχίζουσι, ότι δεν υποφέρει πλέον και είναι αποφασισμένος να μη δεχθή και εξευτελισμούς άλλους...» Ο φοιτητής σταμάτησε την ανάγνωσιν, έκανε βαθιά υπόκλιση και είπε:

— Σας ευχαριστώ. Δεν τέλειωσα. Σας παρακαλώ να την διαβάσετε και να την δώσετε.

«Τιμή και δόξα στους φοιτητές μας!» αναφώνησαν χειροκροτώντας οι ακροατές. Οι πολίτες διάβαζαν και ξαναδιάβαζαν τις προκηρύξεις στις εφημερίδες. Για πολλούς τα λόγια του Καραϊσκάκη και των φοιτητών ήταν σαν άσπρα περιστέρια που χαιρέτιζαν τον αγώνα του Βλάση Γαβριηλίδη για ειρηνική επανάσταση. Στην εφημερίδα του Ακρόπολη είχε γράψει:

Δεν υπάρχει λοιπόν παρά ο αγών των τάξεων και εν ονόματι του αγώνος αυτού ζητούμεν την Ειρηνικήν Επανάστασιν.

Για μερικούς άλλους τα λόγια εκείνα ήταν σαν σφαίρες, σαν μαυρομάνικα μαχαίρια που σφηνώνονταν στα στήθη των άνομων, των εκμεταλλευτών, των πατριδοκάπηλων, των ρουσφετολόγων. Σχεδόν για όλους τους πολίτες τα λόγια εκείνα φάνταζαν σαν πρωινές ηλιαχτίδες και θέρμαιναν τους πόθους για τη λευτεριά και τη δικαιοσύνη.

Στα μεθεόρτια της μεταμορφώσεως του Χριστού, οι προκηρύξεις έγιναν καταλύτης για τον ελληνικό λαό. Εκείνες τις θερμές μέρες του δεκαπενταύγουστου, του «καλοκαιρινού Πάσχα» οι Έλληνες ένιωσαν ανάταση και σιγουριά. Ο φόβος, η αγανάκτηση, η απογοήτευση, η απάθεια μεταβάλλονταν σε αισιοδοξία. Το βήμα τους γινόταν σταθερό, το βλέμμα τους επικριτικό.

*

Ο Ηρακλής είχε καλέσει σε τραπέζι τον κουμπάρο του τον Πέτρο, το δάσκαλο το Στέλιο που ήταν φιλοξενούμενος στο σπίτι τους, και τα κουνιάδια του, το Λευτέρη και το Μανόλη, που έμεναν μόνιμα στη λέσχη των αξιωματικών, να τους ανακοινώσει ένα χαρμόσυνο γεγονός.

Ο καπετάν Ροκάκης τους υποδεχόταν χαρούμενος και επέμενε να τους διαβάζει τις προκηρύξεις.

— Τις έχομε διαβάσει και ξαναδιαβάσει, πατέρα, είπε ο Μανόλης.

— Βεβαίως! Ελπίζω τώρα που έχουμε την υποστήριξη του τύπου και του λαού να μην έχει ενδοιασμούς η επιτροπή για την επανάσταση.

— Η επιτροπή, όπως όλοι γνωρίζετε, βρισκόταν σε διαπραγματεύσεις. Όμως το παλάτι και η κυβέρνηση έδιναν αόριστες υποσχέσεις στα αιτήματά μας και προσπαθούσαν να μας διασπάσουν. Συνέλαβαν και φυλάκισαν δυο αξιωματικούς που τους θεωρούσαν επικίνδυνους κινηματίες. Έτσι διακόπηκαν οι διαπραγματεύσεις με την κυβέρνηση. Πιστεύω ότι πλησιάζει η ώρα, ανακοίνωσε ο Λευτέρης.

— Έχουμε διαταγή να είμαστε όλοι στο Γουδί αύριο το βράδυ, πρόσθεσε ο Μανόλης.

— Η Παναγιά μαζί σας! είπαν και μπήκαν στην τραπεζαρία όπου τους περίμενε το στρωμένο τραπέζι.

— Ηρακλή, ανυπομονούμε ν' ακούσουμε το χαρμόσυνο νέο.

— Το καθετί με τη σειρά του. Πρώτα το φαγητό. Τα χαρμόσυνα νέα φέρνουν συγκινήσεις. Δεν θέλω να μείνει κανείς νηστικός.

Ο καπετάν Ροκάκης ζήτησε από τον εγγονό του το Σωκράτη να πει το Πάτερ ημών και άρχισαν να τρώνε. Σαν τέλειωσαν, ο Ηρακλής σηκώθηκε όρθιος με το ποτήρι στο χέρι και είπε:

— Κάτω από τη στέγη τούτου του σπιτιού έχει ευδοκιμήσει μια όμορφη αγάπη. Σας παρακαλώ, σηκώστε τα ποτήρια σας να ευχηθούμε στο Στέλιο και τη Νικολέτα καλή ζωή και καλά στέφανα.

— Να μας ζήσουν! Καλά στέφανα! αναφώνησαν όλοι χαρούμενοι, κοιτάζοντας τους δυο νέους.

Ο Στέλιος χαμογελούσε, ενώ η Νικολέτα κατακοκκίνισε και έφυγε από την τραπεζαρία με μάτια βουρκωμένα. Η Ερμιόνη έτρεξε κοντά της ανήσυχη και την αγκάλιασε.

— Μήπως δεν τον αγαπάς;

— Τον αγαπάω! Απ' τη χαρά μου, με το συμπάθιο, θεία.

Κατέφτασε και η Μαρία. «Δεν θέλω να φύγεις, Νικολέτα μου!» φώναζε. Μπήκαν στην κρεβατοκάμαρα όπου η Νικολέτα σκούπισε τα δάκρυα, φόρεσε τα γιορτινά της και χτένισε τα ξανθά σγουρά μαλλιά της. Ξαναμπήκαν στην τραπεζαρία και κείνη στάθηκε δίπλα στο Στέλιο. Σηκώθηκαν όλοι να τους συγχαρούν. Η κυρα-Μαρίκα την κράτησε στην αγκαλιά της και τη φίλησε σταυρωτά. Οι δυο λογοδοσμένοι έσκυψαν και φίλησαν το χέρι του καπετάν Ροκάκη. Εκείνος κίνησε τραγούδι:

*Απόψ' αρραβωνιάζομαι με σένα, κοπελιά μου
και τη χαρίζω ολόψυχα σε σένα την καρδιά μου.*

— Οι επίσημοι αρρεβώνες θα γίνουν με το καλό μεθαύριο στη γιορτή της Παναγίας. Θα έρθουν και οι γονείς από το χωριό, ανακοίνωσε ο Ηρακλής.

— Η ώρα η καλή. Θα κάνουμε μεγάλο γλέντι.

— Κυρ-δάσκαλε, ποια είν' τα σχέδιά σου;

— Τα σχέδιά μου αλλάζουν. Όπως είχα αναφέρει, ο ξάδερφός μου ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου μού πρότεινε να συνεργαστώ μαζί του. Έτσι πέρασα τις τελευταίες εβδομάδες στο γραφείο του διαβάζοντας έγγραφα, σχέδια και προσχέδια. Είναι βαθυστόχαστο το όραμά του. Συνδέει την εκπαίδευση με τις αξίες και τις επιδιώξεις της δημοκρατίας και με την πολιτική διαπαιδαγώγηση και κοινωνική εξύψωση των εργαζομένων λαϊκών τάξεων. Είναι θαυμαστής και υποστηρικτής της δημοτικής γλώσσας. Θεωρεί εθνική ανάγκη την εισαγωγή της ζωντανής γλώσσας στο δημοτικό σχολείο και μεγάλο ατύχημα που δεν καθιερώθηκε η δημοτική ως γραπτή γλώσσα του κράτους αμέσως μετά την Επανάσταση του '21. Επιδιώκει μεταρρυθμίσεις ώστε να εξυψωθεί το διανοητικό επίπεδο όλου του λαού και ν' απαλλαγεί η εκπαίδευση από το σχολαστικισμό που μαραίνει τη σκέψη. Νιώθω τυχερός που μου δίνεται η ευκαιρία να συμμετέχω σ' αυτό το τεράστιο κοινωνικό, πολιτικό και εκπαιδευτικό οικοδόμημα που αισιοδοξεί να εδραιώσει στην Ελλάδα ο ξάδερφός μου. Έχω ήδη υποβάλει την παραίτησή μου.

— Καλή σταδιοδρομία, κυρ-δάσκαλε! Να χαιρόμαστε το συμπέθερο Παπαναστασίου. Να δώσει ο Θεός να αναλάβει τα ηνία της χώρας, αναφώνησε ο καπετάν Ροκάκης σηκώνοντας το ποτήρι του.

Τα σήκωσαν και οι άλλοι και του ευχήθηκαν καλή σταδιοδρομία.

— Μακάρι να πάρει τα ηνία της χώρας ο Παπαναστασίου. Είναι φωτεινό αστέρι στο χώρο της πολιτικής. Πτυχιούχος νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, έχει σπουδάσει επίσης φιλοσοφία, κοινωνιολογία και οικονομία στα πανεπιστήμια της Χαϊδελβέργης και του Βερολίνου και ανώτερες σπουδές στο Λονδίνο και στο Παρίσι. Μιλάει και γράφει τέσσερες ξένες γλώσσες. Έχει κοινωνική συνείδηση. Το Πρόγραμμα του «Λαϊκού Κόμματος» είναι νεωτεριστικό αλλά βασισμένο στις ιδιαίτερες ανάγκες της χώρας. Είναι οπαδός του αναμορφωτικού σοσιαλισμού, δήλωσε ο Πέτρος.

— Πολιτικός του μέλλοντος. Ελεύθερος από τις ρουσφετολογίες και τη διαφθορά του παλαιοκομματισμού και της ολιγαρχίας, είπε ο Μανόλης και σηκώθηκε.

Σηκώθηκε και ο Λευτέρης. Έπρεπε να επιστρέψουν στην υπηρεσία τους. Έσκυψαν και φίλησαν το χέρι του καπετάν Ροκάκη. «Ο Θεός μαζί σας! Πάντα με τη Νίκη», τους ευχήθηκε συγκινημένος. Η μάνα, η κυρα-Μαρίκα, σκούπιζε κρυφά τα δάκρυά της. Αγκάλιασε τον καθένα χωριστά κρεμώντας στο λαιμό του φυλαχτάρι. «Να σας φυλάει η Μεγαλόχαρη», ψέλλισε.

Ο καπετάν Ροκάκης σιγοτραγουδούσε:

*— Αγρίμια κι αγριμάκια μου, λάφια μου 'μερωμένα,
πέστε μου πού 'ν οι τόποι σας και πού 'ν τα χειμαδιά σας;
— Γκρεμνά 'ναι εμάς οι τόποι μας, λέσκες τα χειμαδιά μας,
στα σπηλιάρια του βουνού είναι τα γονικά μας...*

...αγρίμια κι αγριμάκια μου...